

ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงิน
เพื่อการเกษียณอายุ กรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขต
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

**The Effect of Financial Literacy and Financial Behavior on Retirement
Planning: A Case Study of Working-age People in Hatyai Songkhla**

วันที่รับบทความ: 28 มี.ค. 68

วันที่แก้ไขบทความ:

ครั้งที่ 1 : 10 มิ.ย. 68

ครั้งที่ 2 : 30 มิ.ย. 68

วันที่ตอบรับ: 15 ก.ค. 68

ณัฐสรณ์ พิจิตตโร *

Nattasorn Pijittaro *

กลางใจ แสงวิจิตร **

Klangjai Sangwichitr **

ธนาวุธ แสงกาศนีย์ ***

Thanawut Saengkassanee ***

จิตติมา วิเชียรรักษ์ ****

Jittima Wichianak ****

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2568).

* M.B.A. student at Faculty of Management Sciences, Prince of Songkhla University. (2025).

** D.B.A. (Finance), Alliant International University, USA. (2557). ปัจจุบันเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Corresponding Author)

** D.B.A. (Finance), Alliant International University, USA. (2014). Currently as Assistant Professor in Department of Business Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University. (Corresponding Author)

*** Ph.D. (Management Sciences), Universite Montpellier II France. (2551). ปัจจุบันเป็น อาจารย์ ประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*** Ph.D (Management Sciences), Universite Montpellier II France. (2008). Currently as lecturer in Department of Business Administration, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ ศึกษาเรื่องความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ กรณีศึกษา กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ทดสอบระดับความรู้ที่ต่างกันต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ และทดสอบพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จำนวน 385 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ การวิเคราะห์ T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน โดยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ทั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ในระดับมาก มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมทางการเงินและการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุตรงกับตนเองมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าระดับการศึกษา

**** Ph.D. Accountancy, RMIT University Australia. (2561). ปัจจุบันเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**** Ph.D. Accountancy, RMIT University Australia. (2018). Currently as Assistant Professor in Department of Accountancy, Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.

ระดับรายได้ และความรู้ทางการเงินที่ต่างกันมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน และพฤติกรรมทางการเงิน มีต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน การวางแผนเกษียณ

Abstract

This study aimed to understand the effect of financial literacy and financial behavior on retirement planning: a case study of working-age people in Hatyai Songkhla. The purposes of this study were to measure financial knowledge and financial behaviors; the difference between demographic data and retirement planning; the difference between financial knowledge and retirement planning; and the impact of financial behavior to retirement planning. The researcher used a questionnaire to collect data on samples of 385 participants. The data was analyzed using descriptive statistics (frequency distribution, mean, and standard deviation) and inferential statistics, including T-test, one-way ANOVA, and simple regression analysis at significance level of 0.05

The study found that most of the sample were women, aged 31-40 years, married, and had 3-4 family members. Most of the respondents held a bachelor's degree, earned an average monthly income of 40,001 THB or more, and worked in private companies. It was also found that most of the sample had a high level of financial knowledge, and they agreed that their financial behaviors and retirement planning aligned with their needs. The hypotheses testing revealed that the education level, revenue, and financial knowledge level have differing effect to retirement planning as well as financial behaviors had a significant influence on retirement planning at the 0.05 level.

Keywords: Financial Literacy, Financial Behavior, Retirement Planning

บทนำ

ประชากรโลกมีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก และเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสนใจเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรมีอัตราที่ต่ำลง โดยในปี พ.ศ. 2565 มีอัตราประชากรเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ลดลงจากเดิมเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2493 ในขณะที่จำนวนและสัดส่วนของประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Department of Older Persons, 2023)

ประเทศไทยเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรครั้งสำคัญ เนื่องจากมีอัตราการเกิดลดลง และมีอัตราประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นขึ้นอย่างรวดเร็ว (United Nations Population Fund, 2024) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย มีประชากรอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 10.4 ของประชากรทั้งประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ โดยมีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 13.24 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 20.36 เมื่อเทียบกับประชากรทั้งประเทศ (Department of Provincial Administration, 2024) และคาดว่าในปี พ.ศ. 2579 จะเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอด คิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรทั้งประเทศ การเปลี่ยนแปลงประชากรดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความท้าทายด้านเศรษฐกิจและสังคมในทุกมิติ ในอนาคตคนวัยทำงานจะน้อยลง ในขณะที่วัยสูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีการใช้สวัสดิการมากขึ้น แต่มีเงินเข้ากองทุนด้านสวัสดิการน้อยลง เกิดความท้าทายต่อระบบเงินบำนาญและสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจและสภาพทางการเงิน การคลังของประเทศ รวมถึงระบบการเงินของครัวเรือน อาทิ ภาระหนี้ครัวเรือน และผู้มีรายได้น้อย (Department of Older Persons, 2024) สำหรับแหล่งรายได้ในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุส่วนใหญ่มาจาก 2 แหล่งใหญ่ คือ รายได้จากการทำงาน และจากบุตร นอกจาก 2 แหล่งดังกล่าวแล้ว ในวัยเกษียณยังมีแหล่งรายได้อื่น โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) แหล่งรายได้ที่เป็นเงินก้อนใหญ่ ประกอบด้วย กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ ประกันแบบสะสมทรัพย์ บำเหน็จดำรงชีพ และเงินชดเชยตามกฎหมาย (2) แหล่งรายได้

ประจำ ประกอบด้วย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ กองทุนการออมแห่งชาติ รายได้จากค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ประกันชีวิตแบบบำนาญ และรายได้จากอาชีพหลังเกษียณ (3) แหล่งรายได้ที่สามารถเลือกรับ เป็นก้อนหรือรับเป็นเงินประจำก็ได้ ประกอบด้วย กองทุนประกันสังคม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เป็นต้น (The Stock Exchange of Thailand, 2020) แม้จะมีรายได้ที่จะได้รับจากหลาย แหล่ง ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเพียงพอต่อการใช้จ่ายในยามเกษียณ สังเกตจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ยังต้องพึ่งพารายได้หลักจากคนอื่น มีเพียงร้อยละ 32.4 เท่านั้นที่มีรายได้หลักมาจากการทำงาน และร้อยละ 1.5 ที่มีรายได้มาจากเงินออม จากผลสำรวจทักษะการเงินของคนไทย (Bank of Thailand, 2020) พบว่า ความรู้ทางการเงินดีขึ้น ในภาพรวมคนไทยมีความเข้าใจเรื่องการคำนวณ ดอกเบี้ยสินเชื่อ ความเสี่ยงและผลตอบแทนมากขึ้น ส่วนพฤติกรรมทางการเงิน ปรับตัวดีขึ้น ในด้านการตัดสินใจทางการเงิน การคิดก่อนซื้อ และเลือกวิธีการออมได้อย่างเหมาะสม แต่พบว่า มีจุดอ่อนด้านการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางการเงิน การวางแผนและการจัดสรรเงิน แม้ทักษะทางการเงินจะดีขึ้น แต่ร้อยละ 87.5 ของคนไทย มีเงินเก็บออมลดลงเมื่อเทียบกับปี 2563 และร้อยละ 61.1 ของคนไทย มีการวางแผนและออมเงินเพื่อใช้ยามเกษียณ แต่พบว่ามีเพียงร้อยละ 15.7 ของคนไทย เท่านั้น ที่ทำได้สำเร็จตามแผนที่วางไว้

ปัจจุบันคนส่วนใหญ่มองข้ามการกำหนดเป้าหมายการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ เพราะให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากกว่าอนาคตและมีความคุ้นเคยกับการใช้เงินก่อนที่จะหาเงินได้ เพื่อสร้างความสุขให้กับตนเองเมื่อหาเงินได้ ปัญหาทางการเงินจึงเกิดขึ้น เพราะคิดว่าการหาเงิน ได้มากขึ้นสามารถสร้างความสุขความสะดวกสบายได้ แต่กลับกลายเป็นเงินที่หามาได้เพิ่มขึ้น ไม่เคยเพียงพอกับค่าใช้จ่าย (The Stock Exchange of Thailand, 2022) บุคคลจึงควรมีการวางแผน การเงินระยะยาว เพื่อใช้ชีวิตเกษียณอย่างมีความสุข มีเงินเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เพราะการ เตรียมความพร้อมสำหรับการเกษียณ ไม่ได้เป็นเรื่องของคนสูงอายุที่ใกล้เกษียณ แต่ควรทำตั้งแต่ เริ่มทำงานเพื่อให้มีเงินเพียงพอและไม่กดดันตนเอง (Bank of Thailand, 2022)

ในปัจจุบันงานวิจัยเกี่ยวกับที่มีการเก็บข้อมูลด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล มีจำนวนมาก แต่การเก็บข้อมูลระบุเฉพาะการวางแผนการเงิน พฤติกรรมการเงิน และความรู้ทาง

การเงินที่เน้นเฉพาะข้อมูลเพื่อการเกษียณที่เก็บในกลุ่มคนวัยทำงานของอำเภอหาดใหญ่
ยังเป็นหัวข้อที่เป็นช่องว่างทางวรรณกรรมอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับความรู้
ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ
โดยศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากอำเภอหาดใหญ่เป็น
ศูนย์กลางทางการค้า การขนส่ง การศึกษา การท่องเที่ยว และการคมนาคม ซึ่งหน่วยงาน
ในพื้นที่มีความหลากหลาย ทั้งหน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน ผู้วิจัยคาดว่าผลจากการศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างข้างต้นนี้จะประโยชน์ และสามารถนำไปใช้วางแผนและพัฒนากการวางแผน
ทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินของคนวัยทำงานในเขต
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส
จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ต่อการวางแผน
ทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ
3. เพื่อทดสอบความแตกต่างของความรู้ทางการเงินต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อ
การเกษียณอายุ
4. เพื่อทดสอบพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการ
เกษียณอายุ

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ

Kulcharaporn (2011) ได้ให้ความหมายการเกษียณอายุว่า การเกษียณอายุเป็นกระบวนการ
ทางสังคมที่ทำให้ออกจากตำแหน่งทางสังคมหรือหน้าที่การงานเมื่อถึงอายุที่กำหนดตามกฎหมาย

ของแต่ละประเทศ ดังนั้นการเกษียณอายุของข้าราชการไทยจึงหมายถึง การที่ข้าราชการจะต้องออกจากงานเมื่อมีอายุครบกำหนดเกณฑ์ที่กฎหมายประกาศไว้ นั่นคือ 60 ปีบริบูรณ์ Thailand Securities Institute (2010) ได้สรุปความหมายการวางแผนเพื่อวัยเกษียณว่า เป็นกระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณ ภายใต้พื้นฐานที่เป็นไปได้ เพื่อกำหนดกลยุทธ์และแนวทางที่ทำให้การแผนการดำเนินชีวิตช่วงหลังเกษียณบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ The Stock Exchange of Thailand (2022) ได้ให้ความหมายของการวางแผนเพื่อวัยเกษียณไว้ว่าเป็น การเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อใช้ชีวิตในวัยเกษียณ ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ต้องเป็นภาระทางการเงินของผู้อื่น โดยเริ่มต้นจาก 1. กำหนดอายุที่จะเกษียณ 2. ประมาณช่วงระยะเวลาหลังเกษียณ 3. ประมาณค่าใช้จ่ายหลังเกษียณ 4. ประมาณการแหล่งรายได้หลังเกษียณ 5. วางแผนการออมและการลงทุน จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ คือ การเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชีวิตในช่วงหลังเกษียณ บนพื้นฐานความเป็นไปได้ทางการเงินของแต่ละบุคคล โดยต้องคำนึงถึงแหล่งรายได้ ค่าใช้จ่าย อายุที่คาดว่าจะเกษียณ อายุขัย และสมมติฐานการลงทุน

Thailand Development Research Institute (2008) กล่าวว่าระบบประกันสังคมที่ดีควรจะมีเสาหลัก 5 ต้น โดยมี Pillar 0 หรือหลักประกันที่ไม่ต้องจ่ายสมทบ และ Pillar 4 หรือหลักประกันทางสังคมที่ไม่ใช่ตัวเงิน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าประเทศไทยเองมีครบทั้ง 5 เสาหลัก โดยมีเบี้ยยังชีพที่จ่ายให้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนเป็นหลักประกัน และระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดย The Securities and Exchange Commission (2014) ได้อธิบายเสาหลักทั้ง 5 ไว้ ดังนี้ Pillar 0 เป็นระบบหลักประกันทางสังคมที่ไม่ต้องจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน เป็นช่วยเหลือแบบให้เปล่าแก่ผู้สูงอายุเพื่อใช้ในการดำรงชีพ อาทิ เบี้ยผู้สูงอายุ Pillar 1 เป็นระบบบำนาญภาคบังคับที่กำหนดผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังเกษียณ โดยมีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมาจากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือภาครัฐ โดยมีภาครัฐเป็นผู้บริหารอย่างต่อเนื่องจนเกษียณ อาทิ กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ และระบบบำนาญข้าราชการ Pillar 2 เป็นระบบบำนาญภาคบังคับที่กำหนดจำนวนเงินสะสมเข้ากองทุนเพื่อรองรับการเกษียณ โดยมีการจ่ายเงินเข้ากองทุนมาจากนายจ้าง ลูกจ้าง

หรือภาครัฐ บริหาร โดยองค์กรที่จัดขึ้นมาเฉพาะ ผู้ออมจะได้รับเงินสะสมพร้อมผลตอบแทนจาก กองทุนเมื่อเกษียณ อาทิ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ Pillar 3 เป็นระบบบำเหน็จบำนาญภาค สมัครใจที่กำหนดเงินสะสมเพื่อรองรับการเกษียณ โดยผู้ออมจะได้รับเงินสะสมพร้อม ผลตอบแทนเมื่อเกษียณ เป็นระบบการออมส่วนบุคคลที่มีการออมหลายรูปแบบ บริหาร โดยภาคเอกชน อาทิ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ และประกันชีวิตแบบ บำนาญ Pillar 4 เป็นระบบที่ใช้ทรัพย์สินอื่น และเข้าถึงสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อรองรับการใช้ชีวิต หลังเกษียณรวมถึงการเข้าถึงการสนับสนุนอย่างไม่เป็นทางการ อาทิ การสนับสนุนจากครอบครัว โครงการทางสังคมต่าง ๆ เช่น การดูแลสุขภาพ ที่อยู่อาศัย และทรัพย์สินส่วนบุคคลอื่น ๆ เช่น บ้าน ที่นำมาใช้ขอสินเชื่อ

2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การเงิน รวมถึงทักษะในการวางแผนบริหารจัดการ อาทิ การจัดงบประมาณในหมวดหมู่ต่าง ๆ การลงทุน การกู้ยืม ภาษี และการบริหารการเงินส่วนบุคคลในภาพรวม โดยแบ่งองค์ประกอบหลัก ได้ดังนี้ (1) การจัดทำงบประมาณการใช้จ่าย (2) การลงทุน (3) การกู้ยืม (4) เรื่องภาษี (5) การบริหาร การเงินส่วนบุคคล (Siam Commercial Bank, 2024) ในขณะเดียวกัน Bavornsantisuth (2023) ได้ให้ ความหมายของความรู้ทางการเงิน คือ ทักษะในการคิดคำนวณดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินกู้ ดอกเบี้ยทบต้น ความรู้เรื่องเงินเฟ้อ การกระจายความเสี่ยง และผลตอบแทนจากการลงทุน Achavanantakul (2013) ได้อธิบายว่า ความรู้ทางการเงิน คือ ชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้ปัจเจก สามารถจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูล ครบถ้วน ตั้งแต่การหารายได้ การออม การลงทุน การจัดทำรายรับรายจ่าย การจัดการหนี้ และการ วางแผนทางการเงิน Anusit, Ratchapradit, Champachaisri, and Adireaksombat (2014) กล่าวว่า ความรู้ทางการเงิน คือความเข้าใจพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์และทางการเงิน ประกอบด้วย อัตรา ดอกเบี้ย เงินเฟ้อ และความเสี่ยง ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเงิน จากความหมายข้างต้นสรุป

ได้ว่า ความรู้ทางการเงิน คือ ความรู้และทักษะที่ใช้ในการบริหารจัดการการเงิน ได้แก่ การวางแผน รายได้รายจ่าย การออม การลงทุน การจัดการหนี้ ภาษี ตลอดจนการคำนวณผลตอบแทนที่เกี่ยวข้อง

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน

พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) หมายถึง รูปแบบของการจัดการกับเงิน ณ ช่วงเวลาหนึ่ง เช่น การใช้จ่าย การเก็บออม และการให้เงินเป็นของขวัญ รวมถึงการทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น การเปิดหรือปิดบัญชีเงินออมเพื่อการเกษียณอายุ (Phemttarakun, 2019) สอดคล้องกับ Phlaengpraphan (2020) กล่าวว่า พฤติกรรมทางการเงิน คือพฤติกรรมการใช้จ่ายและการออม รูปแบบการเก็บออม การแก้ปัญหาทางการเงิน การไตร่ตรองก่อนซื้อ การชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา การเปรียบเทียบศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ และการตั้งเป้าหมายทางการเงินระยะยาวในขณะที่ Tiwassasit, Chutiwong, Phonklaang, and Raksuthi (2020) ได้กล่าวว่าพฤติกรรมทางการเงินที่ดี หมายถึง การรู้จักวางแผนทางการเงินทั้งด้านการใช้จ่ายเงิน การเก็บออมและการลงทุน การมีเงินสำรองเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัว ปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ประกอบด้วย การมีความรู้ การมีทักษะ และการมีความเชื่อมั่นในตนเองทางการเงินอย่างเพียงพอ

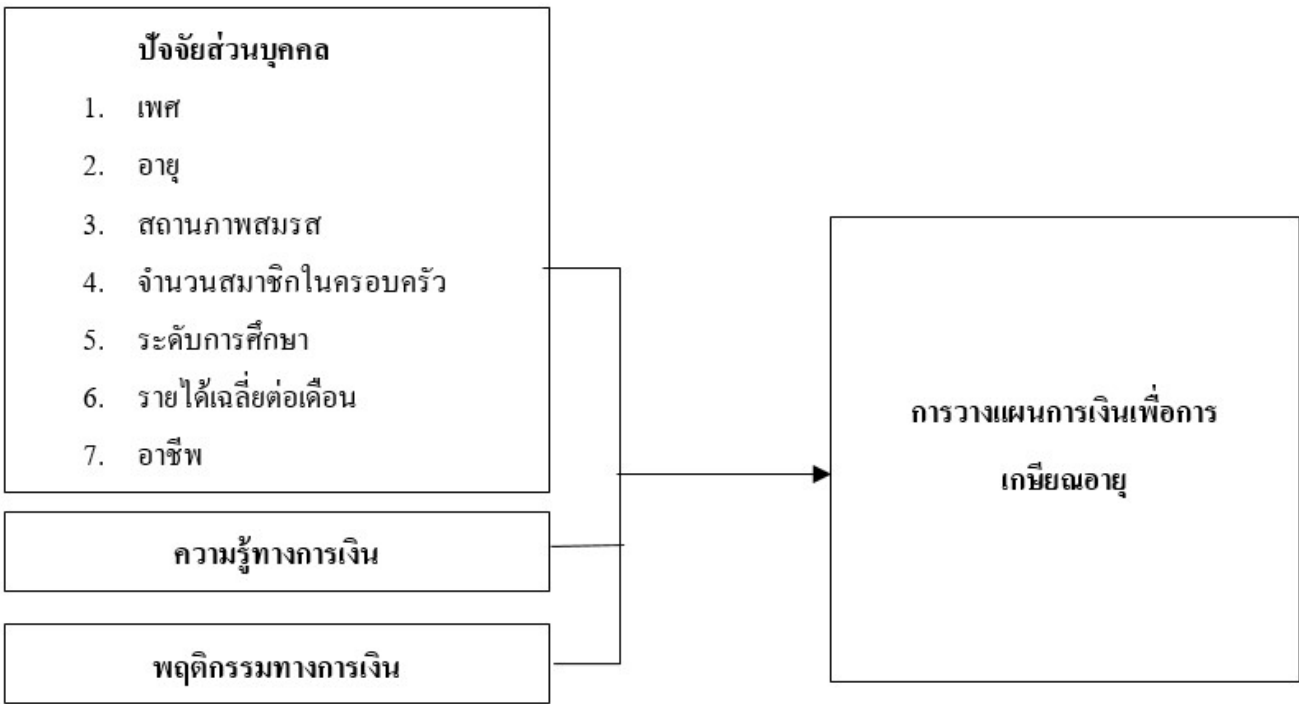
สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีความรู้ทางการเงินแตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน วิเคราะห์ด้วย ANOVA

สมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อยู่ในวัยทำงานอายุระหว่าง 15-59 ปี (National Statistical Office, 2024) ที่อยู่อาศัยในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากผู้วิจัยไม่ทราบจำนวนประชากรและสัดส่วนที่แน่นอน ดังนั้น จึงใช้สูตร Cochran ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง (Ekkakul, 2000) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 385 ราย โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) มีคำถามคัดกรอง คือ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงานอายุระหว่าง 15 – 59 ปี หรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยออกแบบจากการศึกษาแนวคิดและพัฒนาจากการทบทวนวรรณกรรมของ Trakunkumjai, Sangwichitr,

Saengkassanee, and Lim-u-sanno (2024) Bank of Thailand (2022) Porntawabancha, Sangwichitr, Intara, and Cheecharoen (2022) Chaichiriwiat, (2020) และ Jirathamrong, Intara, Sangwichitr, and Mann (2019) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) มีลักษณะคำถามแบบหลายตัวเลือก (Determinant-choice Question) ทั้งนี้ข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้ทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยความรู้ทั่วไปทางการเงิน ความรู้ด้านการออมและลงทุน ความรู้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน จำนวน 12 ข้อ ทั้งนี้คำตอบจะมีลำดับข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงข้อเดียว

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายระดับความรู้ ดังต่อไปนี้

ระดับความรู้มาก	= 12-8
ระดับความรู้ปานกลาง	= 4-7
ระดับความรู้น้อย	= 0-3

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเงิน มี 2 รูปแบบ รูปแบบที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักในการออม ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) โดยให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ รูปแบบที่ 2 แบ่งคำถามออกเป็น 10 ข้อ โดยเป็นการวัดระดับความคิดเห็นทางด้านพฤติกรรมทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ จากมากไปน้อย

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายระดับพฤติกรรมทางการเงิน ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมทางการเงินตรงกับตนเองมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินตรงกับตนเอง
มาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินตรงกับตนเอง
ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินตรงกับตนเอง
น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินตรงกับตนเอง
น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ มี 3 รูปแบบ
รูปแบบที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการออมเพื่อเป็นแหล่งรายได้ยามเกษียณ ซึ่งเป็น
คำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) โดยให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
รูปแบบที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิด (Opened-Ended Question) โดยให้ผู้ตอบสามารถกรอกข้อมูลของ
ตนเองตามคำถามที่กำหนด รูปแบบที่ 3 แบ่งคำถามออกเป็น 7 ข้อ โดยเป็นการวัดระดับความ
คิดเห็นทางด้านการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า
(Rating Scale) แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ จากมากไปน้อย

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายระดับพฤติกรรมวางแผนการเงินเพื่อการ
เกษียณอายุ ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการ
เกษียณอายุตรงกับตนเองมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการ
เกษียณอายุตรงกับตนเองมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการ
เกษียณอายุตรงกับตนเองปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุตรงกับตนเองน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุตรงกับตนเองน้อยที่สุด

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.99 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.89 ซึ่งผ่านเกณฑ์การทดสอบ (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2018) และการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประเภทโครงการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เลขที่ PSU IRB 2024 - st - Fms – 046

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยอาศัยแบบสอบถามตามทีระบุในข้อจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา คือการวิเคราะห์ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ประกอบด้วย ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ การทดสอบ T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเป็นเพศชาย มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 โดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8 มีสถานภาพสมรส จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 64.4 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และมีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 62.3

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของวัตถุประสงค์หลักในการออม

ลำดับ	วัตถุประสงค์หลักในการออม	ความถี่	ร้อยละ
1	เพื่อใช้ในยามเกษียณ	275	22.58
2	เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	259	21.26
3	เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิต	193	15.85
4	เพื่อใช้ในการท่องเที่ยว	152	12.48
5	เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือลงทุนในอนาคต	119	9.77
6	เพื่อสร้างผลตอบแทน	114	9.36
7	เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย	60	4.93
8	เพื่อซื้อรถยนต์	46	3.78
รวม		1218	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของวัตถุประสงค์หลักในการออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการออมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ลำดับที่ 1 มีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อใช้ในยามเกษียณ มีจำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58 ลำดับที่ 2 มีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน จำนวน 259 คิดเป็นร้อยละ 21.26 ลำดับที่ 3 มีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 15.85 และลำดับสุดท้าย คือ มีวัตถุประสงค์หลักในการออมเพื่อซื้อรถยนต์ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 3.78

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และร้อยละของรูปแบบการออมเพื่อเป็นแหล่งรายได้ยามเกษียณ

ลำดับ	รูปแบบการออม	ความถี่	ร้อยละ
1	ประกันสังคม	227	17.64
2	เงินฝากออมทรัพย์/เงินฝากประจำ	221	17.17
3	ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์	149	11.58
4	กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD)	127	9.87
5	เงินสด	112	8.70
6	สลากออมสิน	100	7.77
7	เงินฝากสหกรณ์	91	7.07
8	กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ(RMF)	80	6.22
9	ประกันชีวิตแบบบำนาญ	65	5.05
10	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)	46	3.57
11	พันธบัตรรัฐบาล/หุ้นกู้	38	2.97
12	กองทุนรวมเพื่อการออม (SSF)	31	2.41
รวม		1287	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงความถี่และร้อยละของรูปแบบการออมเพื่อเป็นแหล่งรายได้ ยามเกษียณ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบการออมเพื่อเป็นแหล่งรายได้ยามเกษียณมากที่สุด 3 ลำดับ คือ ลำดับที่ 1 ออมแบบประกันสังคม มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 17.64 ลำดับที่ 2 ออมแบบเงินฝากออมทรัพย์/เงินฝากประจำ มีจำนวน 221 คิดเป็นร้อยละ 17.17 ลำดับที่ 3 ออมแบบประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 11.58 และลำดับสุดท้าย คือ ออมแบบกองทุนรวมเพื่อการออม (SSF) มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 2.41

ตารางที่ 3 แสดงความถี่และร้อยละของการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุของรายได้

ระดับความรู้	ความถี่	ร้อยละ
ท่านมีการวางแผนการออม เพื่อการเกษียณอายุ เป็นกี่ % ของรายได้	385	19.23

จากตารางที่ 3 แสดงความถี่และร้อยละของการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุ ว่าเป็นร้อยละเท่าไรของรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุคิดเป็น ร้อยละ 19.23 ของรายได้

2. ความรู้ทางการเงินของคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 4 ความถี่และร้อยละของระดับความรู้ทางการเงิน

ระดับความรู้	ความถี่	ร้อยละ
ระดับความรู้ต่ำ	13	3.38
ระดับความรู้ปานกลาง	110	28.57
ระดับความรู้สูง	262	68.05
รวม	385	100.00

จากตารางที่ 4 ซึ่งแสดงความถี่และร้อยละของระดับความรู้ทางการเงิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ในระดับสูง จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 68.05 รองลงมา มีระดับความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และมีระดับความรู้ในระดับต่ำเพียง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.38

3. พฤติกรรมการเงินของคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการเงิน

พฤติกรรมการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านมีการศึกษาข้อมูลก่อนจะตัดสินใจออม	4.44	.713	มากที่สุด
2. ท่านมีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนจะใช้จ่ายเงินทุกครั้ง เช่น คำนวณความคุ้มค่าของราคาสินค้าก่อนใช้จ่าย	4.11	.839	มาก

พฤติกรรมทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ท่านชำระบิลหรือหนี้สิน เช่น ค่าบัตรเครดิต ค่าสาธารณูปโภค ตรงเวลาทุกครั้ง	4.61	.640	มากที่สุด
4. ท่านมีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินจากหลายแหล่งก่อนเลือกใช้	4.35	.777	มากที่สุด
5. ท่านมีเงินพอใช้เสมอ	4.01	.818	มาก
6. ท่านมีการเก็บออมรายได้ก่อนใช้จ่ายเสมอ	3.99	.910	มาก
7. ท่านมีการออมเงินทุก ๆ เดือน	4.03	.953	มาก
8. ท่านมีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่จะออม	4.02	.852	มาก
9. ท่านมีการออมเงินเพื่อซื้อของที่จำเป็น	4.03	.873	มาก
10. ท่านมีการออมเงินเพื่อนำเงินไปลงทุนในหุ้นและสร้าง ความมั่นคงระยะยาว	4.06	.871	มาก
รวม	4.17	.603	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมทางการเงิน พบว่า พฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าตรงกับตนเองมากที่สุด ได้แก่ มีการชำระบิลหรือหนี้สิน เช่น ค่าบัตรเครดิต ค่าสาธารณูปโภค ตรงเวลาทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= .640) มีการศึกษาข้อมูลก่อนจะตัดสินใจออม ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= .713) และมีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินจากหลายแหล่งก่อนเลือกใช้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= .777) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมทางการเงินตรงกับตนเองมากที่สุด ได้แก่ มีการไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนจะใช้จ่ายเงินทุกครั้ง เช่น คำนวณความคุ้มค่าของราคาสินค้าก่อนใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= .839) มีการออมเงินเพื่อนำเงินไปลงทุนในหุ้นและสร้างความมั่นคงระยะยาว ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= .871) มีการออมเงินทุก ๆ เดือน ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= .953) มีการออมเงินเพื่อซื้อของที่จำเป็น

($\bar{X} = 4.03$, S.D.= .873) มีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่จะออม ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= .852) มีเงินพอใช้เสมอ ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= .818) และมีการเก็บออมรายได้ก่อนใช้จ่ายเสมอ ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= .910) เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมทางการเงินตรงกับตนเองมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= .603)

4. การวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุของคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านมีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ	4.23	.824	มากที่สุด
2. ท่านมีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่จะใช้หลังเกษียณ	4.01	.893	มาก
3. ท่านมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ	4.06	.849	มาก
4. ท่านมีการวางแผนการออมเงินและการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุ	4.02	.813	มาก
5. ท่านมีการเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วยยามเกษียณ	4.03	.836	มาก
6. ท่านมีการเก็บเงินไว้ใช้ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกหลังเกษียณ	3.77	.955	มาก
7. ท่านมีการวางแผนชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนเกษียณ	4.39	.793	มากที่สุด
รวม	4.07	.693	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุตรงกับตนเองมากที่สุด ได้แก่ มีการวางแผนชำระหนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนเกษียณ ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= .793) และมีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ($\bar{X} = 4.23$, S.D.= .824) ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุตรงกับตนเองมาก ได้แก่ มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= .849) มีการเก็บเงินส่วนหนึ่งไว้ใช้เมื่อเจ็บป่วยยามเกษียณ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= .836) มีการวางแผนการออมเงินและการลงทุนเพื่อการเกษียณอายุ ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= .813) มีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่จะใช้หลังเกษียณ ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= .893) และมีการเก็บเงินไว้ใช้ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยหรือซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกหลังเกษียณ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= .955) เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุตรงกับตนเองมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= .693)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig.
ชาย	135	4.1333	.65167	383	1.247	.213
หญิง	250	4.0411	.71292			

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และจำแนกตามความรู้ทางการเงิน

ปัจจัยส่วนบุคคล	SS	df	MS	F	Sig.
ระดับการศึกษา	7.877	3	2.626	5.674	.001*
	176.330	381	.463		
	184.208	384			
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	17.680	7	2.526	5.718	.000*
	166.528	377	.442		
	184.208	384			
อายุ	.660	3	.220	.457	.713
	183.547	381	.482		
	184.208	384			
สถานภาพสมรส	1.475	2	.737	1.542	.215
	182.733	382	.478		
	184.208	384			
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	3.244	3	1.081	2.277	.079
	180.964	381	.475		
	184.208	384			
อาชีพ	2.814	3	.938	1.970	.118
	181.394	381	.476		
	184.208	384			
ความรู้ทางการเงิน	11.443	2	5.722	12.651	.000*
	172.764	382	.452		
	184.208	384			

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีเพศแตกต่างกัน ($t=1.247, p > 0.05$) มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา ($F=5.674, p < 0.05$) และ ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($F=5.718, p < 0.05$) ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ($F=.457, p > 0.05$) ด้านสถานภาพสมรส ($F=1.542, p > 0.05$) ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว ($F=2.277, p > 0.05$) ด้านอาชีพ ($F=1.970, p > 0.05$) ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	สูงกว่าปริญญาโท
		3.7257	4.0225	4.2563	4.4286
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.7257				
ปริญญาตรี	4.0225	.29675*			
ปริญญาโท	4.2563	.53063*	.23388*		
สูงกว่าปริญญาโท	4.4286	.70286*	.40611	.17223	

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (MD = 0.29675) ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท (MD = 0.53063) และผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท (MD = 0.70286) นอกจากนี้ ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท (MD = 0.23388) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

	ต่ำกว่า	10,001-	15,001-	20,001-	25,001-	30,001-	35,001-	40,001
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	10,000	15,000	20,000	25,000	30,000	35,000	40,000	บาท
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	ขึ้นไป
	3.7500	3.8512	3.8377	3.8170	4.0390	4.1951	4.3810	4.2925

ต่ำกว่า 3.7500

10,000 บาท

10,001- 3.8512 .10119

15,000

บาท

15,001- 3.8377 .08766 -.01353

20,000

บาท

		ต่ำกว่า	10,001-	15,001-	20,001-	25,001-	30,001-	35,001-	40,001
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		10,000	15,000	20,000	25,000	30,000	35,000	40,000	บาท
		บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	ขึ้นไป
		3.7500	3.8512	3.8377	3.8170	4.0390	4.1951	4.3810	4.2925
20,001-	3.8170	.06696	-.03423	-.02070					
25,000									
บาท									
25,001-	4.0390	.28896	.18777	.20130	.22200				
30,000									
บาท									
30,001-	4.1951	.44505	.34386*	.35739*	.37809*	.15609			
35,000									
บาท									
35,001-	4.3810	.63095*	.52976*	.54329*	.56399*	.34199*	.18590		
40,000									
บาท									
40,001	4.2925	.54252*	.44133*	.45485*	.47555*	.25356*	.09746	-.08844	
บาทขึ้นไป									

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.0

จากตารางที่ 10 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาท มีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 35,001-40,000 บาท ($MD = 0.63095$) และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป ($MD = 0.54252$) ในขณะเดียวกัน ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 10,001-15,000 บาท มีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่

กับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.34386$) ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.52976$) และผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป ($MD = 0.44133$) นอกจากนี้ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาท มีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.35739$) ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.54329$) และ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป ($MD = 0.45485$) สำหรับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 15,001-20,000 บาท มีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.35739$) ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.56399$) และ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป ($MD = 0.47555$) ทั้งนี้ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 25,001-30,000 บาท มีการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ แตกต่างเป็นรายคู่กับ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 30,001-35,000 บาท ($MD = 0.34199$) และ ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ย 40,001 บาทขึ้นไป ($MD = 0.25356$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีความรู้ทางการเงินแตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน วิเคราะห์ด้วย ANOVA

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีความรู้ทางการเงินแตกต่างกัน ($F = 12.651$, $p < 0.05$) มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามความรู้ทางการเงิน แสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงิน
เพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามความรู้ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน		ระดับความรู้ น้อย	ระดับความรู้ ปานกลาง	ระดับความรู้ มาก
		3.1538	4.1260	4.0971
ระดับความรู้ น้อย	3.1538			
ระดับความรู้ ปานกลาง	4.1260	.97213*		
ระดับความรู้ มาก	4.0971	.94321*	-.02892	

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 11 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ จำแนกตามความรู้ทางการเงิน พบว่า ผู้ที่มีระดับความรู้
แตกต่างเป็นรายคู่กับผู้ที่มีระดับความรู้ปานกลาง ($MD = .97213$) และระดับความรู้มาก ($MD = .94321$) อย่างมีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคน
วัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ
วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

ตารางที่ 12 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการการถดถอยเชิงเส้นระหว่างพฤติกรรมทางการเงินกับการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
	Coefficients		Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.453	.162		2.800	.005*
พฤติกรรมทางการเงิน	.869	.038	.756	22.617	.000*

R = 0.756 R Square = 0.572 Adjusted R Square = 0.571 Std. Error of the Estimate = 0.45380

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 12 พบว่า พฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คือ 0.756 และมีประสิทธิภาพการทำนายค่าสมการของการวิเคราะห์ได้ร้อยละ 57.2 และสามารถวิเคราะห์ได้ว่าพฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์เมื่อตัวแปรอื่นคงที่ แล้วพฤติกรรมทางการเงินเพิ่ม 1 หน่วย การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุเพิ่มขึ้น 1.322 หน่วย นอกจากนี้หากพฤติกรรมทางการเงินเป็นศูนย์ การวางแผนทางการเงินจะมีค่าเท่ากับค่าคงที่ คือ 0.453 โดยสามารถสรุปสมการได้ดังนี้

$$\text{การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ} = 0.453 + 0.869 * \text{พฤติกรรมทางการเงิน} + \epsilon$$

สามารถสรุปได้ว่า ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และระดับความรู้ที่แตกต่างกันส่งผลให้การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษาที่เพิ่มขึ้น ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ระดับความรู้ที่มากขึ้น การวางแผนการเงินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมทางการเงินที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุที่เพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐานข้อที่ 1 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน

ผู้ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มีการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุมากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาดำกว่า ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่ำ อาจเนื่องมาจากการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การวางแผนและการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ อาทิ การตั้งวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อการเกษียณและวางแผนรูปแบบการออมให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับ Jirathamrong et al. (2019) ได้ศึกษา โครงการความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมจัดการการเงินส่วนบุคคลของประชากรในเขตหาดใหญ่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจด้านการวางแผนทางการเงินแตกต่างกัน

ผู้ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่า มีการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุมากกว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงมักมีรูปแบบในการออมและวัตถุประสงค์การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณมากกว่า อาจเนื่องจากรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ค่อนข้างสูง ทำให้การแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้ออมมีปริมาณค่อนข้างเยอะกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ และสามารถกระจายการออมเพื่อสร้างผลตอบแทนได้มากกว่านอกจากการออมภาคบังคับแล้ว อาทิ ออมในรูปของเงินฝาก ประกันชีวิต สลาก และ กองทุน เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้จำนวนเงินที่เก็บออมบรรลุตามเป้าหมายได้เร็ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sarapad Inlakorn, and Chinchot (2021) ได้ศึกษา การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากรวัยทำงานในจังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ที่แตกต่างกันส่งผลให้ประเภทการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Rajanikorn, Sukonun, Leepaiwong, Srisong, Kaewwihok, Jenwongwit, Cheechareon, and Khlaophai (2023) ได้ศึกษา การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการ วางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลอื่นๆ สอดคล้องกับ ผลการศึกษานี้ โดยพบว่า เพศ สถานภาพสมรส สมาชิกในครอบครัว ไม่ส่งผลต่อการวางแผน การเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว และ ด้านอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัย มีความเห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุ อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันมีความเท่าเทียมกันในสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ สถานภาพสมรส รวมถึงอาชีพ แบบใด มีโอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลความรู้ในการวางแผนเพื่อการเกษียณได้เท่า ๆ กัน รวมถึงปัจจัย จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ส่งผล อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสมาชิกในครอบครัวมีรายได้ เป็นของตนเองทำให้ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องดูแลซึ่งกันและกัน ทำให้มีเงินเหลือไว้เก็บออม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chanaapai and Phruekamphai (2023) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการ วางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของประชาชนเจนเนอเรชั่นวาย พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ ไม่ทำให้การวางแผนทางการเงินฯ แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Somsri and Yomchinda (2023) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงิน เพื่อวัยเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลทุกด้าน ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐานข้อที่ 2 กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีความรู้ทางการเงินแตกต่างกันมีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ พบว่า กลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาที่มีความรู้ทางการเงินแตกต่างกัน มีผลต่อ การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความรู้ทางการเงิน

มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทั่วไปทางการเงิน ความรู้ด้านการออมและลงทุน รวมถึงความรู้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน จากเก็บข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับมาก และผลทดสอบสมมติฐานสอดคล้องกับระดับความรู้ทางการเงิน โดยหากมีพื้นฐานความรู้ทางการเงินที่ดี มีความเข้าใจในเครื่องมือทางการเงินที่ดี จะส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุที่ดีตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Maneeprom (2021) ได้ศึกษา ความรู้ทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของข้าราชการทหาร สังกัดกรมกำลังพลทหารบก พบว่าความรู้ทั่วไปทางการเงิน ทักษะคิดทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุราชการในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yakean (2021) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของพนักงานเทศบาลแม่กาอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยด้านความรู้เรื่องเครื่องมือทางการเงินไม่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ โดยพนักงานส่วนใหญ่เข้าใจว่าการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีบางคนไม่มีการออมเงินและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอ และไม่มีความรู้ในการใช้เครื่องมือทางการเงินที่จะช่วยในการวางแผนทางการเงิน แต่ทุกคนเห็นถึงความสำคัญการวางแผนทางการเงินที่ช่วยให้มีเงินสำรองใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และทำให้มั่นใจว่าชีวิตหลังเกษียณจะมีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่าย ซึ่งสะท้อนทัศนคติทางการเงินที่อาจจะสะท้อนต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้

อภิปรายผลการวิจัยของสมมติฐานข้อที่ 3 พฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมทางการเงินของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีอิทธิพลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี จะรู้จักการวางแผนการใช้จ่ายและเก็บออม

รู้จักรูปแบบการออม มีการศึกษาข้อมูลเพื่อตัดสินใจ เมื่อเกิดประสบปัญหาทางการเงินสามารถ
แก้ไขปัญหาได้ ตลอดจนมีการตั้งเป้าหมายทางการเงินของตนเองในระยะยาว จะเห็นได้จากกลุ่ม
ตัวอย่างมีพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับมาก และรูปแบบการออมที่หลากหลาย ดังนั้นหากมี
พฤติกรรมทางการเงินที่ดี มีส่วนช่วยให้การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุมีความมั่นคง
และมีโอกาสประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pulwawan
(2023) ได้ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ของบุคลากรกรมการ
จัดหางานในพื้นที่ส่วนกลาง พบว่า ในกลุ่มบุคลากรทั้งหมด ปัจจัยด้านที่เกี่ยวกับทักษะ
ทางการเงิน พบว่ามีเพียงปัจจัยด้านทัศนคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินที่ส่งผลอย่างมี
นัยสำคัญต่อการวางแผนการออมเพื่อเตรียมเกษียณอายุ ในกลุ่มบุคลากรที่มีการวางแผนการออม
เพื่อเตรียมเกษียณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปสามารถแบ่งกลุ่มย่อยของตัวแปร เช่น ตัวแปรความรู้ทางการเงิน
และพฤติกรรมทางการเงิน แบ่งเป็น ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ด้านการออมและการ
ลงทุน ด้านการเงินเพื่อการเกษียณ เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลการศึกษาแยกรายด้าน นอกจากนี้สามารถ
ขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มข้าราชการ กลุ่มรัฐวิสาหกิจ
กลุ่มคนในเจนเนอเรชันต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อศึกษาในมุมมองที่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกัน สามารถ
ตรวจสอบการเป็นตัวแปรกำกับของความรู้ทางการเงิน ต่อผลกระทบของพฤติกรรมทางการเงินกับ
การวางแผนการเงินได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทเอกชน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่น ควรมีนโยบายในการส่งเสริมความรู้ทางการเงิน
ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานที่ดี และสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ในช่วงวัยเกษียณที่ดีขึ้น เช่น มีการจัดห้องเรียนออนไลน์และอบรมแบบภาคสนาม ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย หรือโฆษณาแบบสั้นผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน อีกทั้งควรมีเนื้อหาบรรจุเป็นหลักสูตรการศึกษาให้ประชาชนรับรู้ถึงความสำคัญและความรู้ทางการเงินตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนมหาวิทยาลัย

2. ธนาคารแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงสถาบันการเงินต่าง ๆ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีนโยบายส่งเสริมความรู้เรื่องการลงทุนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การออมเพื่อการเกษียณอายุ อาทิ กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) ประกันชีวิตแบบบำนาญ พันธบัตร เป็นต้น ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับข้อดีข้อด้อยในการออมประเภทเงินสดหรือการออมในรูปเงินฝากออมทรัพย์ เนื่องจากได้ผลตอบแทนที่ต่ำกว่าการลงทุนแบบอื่น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีเงินเหลือเพียงพอในยามเกษียณตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ได้

3. หน่วยงานอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินและส่งเสริมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุได้เช่นกัน

References

- Achavanantakul, S. (2013). *Financial literacy*. Retrieved September 20, 2024, from <https://thaipublica.org/2013/06/financial-literacy-1/>
- Anusit, A., Ratchapradit, P., Champachaisri, K., & Adireaksombat, K. (2014). Factors Explaining Retirement Saving Adequacy for Employees in Thailand. *Journal of Business Administration*, 37(144), 39-52. (in Thai)

- Bank of Thailand. (2020). *Thai financial literacy survey report*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2563ThaiFLsurvey.pdf>. (in Thai)
- Bank of Thailand. (2022). *Thai financial literacy survey report*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.bot.or.th/content/dam/bot/image/research-and-publications/2565ThaiFLsurvey.pdf>. (in Thai)
- Bavornsantisuth, S. (2023). *How much do we know about financial literacy?* Retrieved September 20, 2024, from <https://www.set.or.th/th/about/mediacenter/insights/article/387-financial-literacy>. (in Thai)
- Chaichiriwiwat, J. (2020). *Exposure to financial news, financial literacy, attitudes, and savings behavior for retirement among informal workers in an aging society*. (Master of Communication Arts). Chulalongkorn University. Bangkok. (in Thai)
- Chanaapai, A., & Phruekamphai, S. (2023). Factors influencing personal financial planning for retirement among Generation Y. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Edition*, 11(2), 199-208. (in Thai)
- Department of Older Persons. (2023). *The situation of Thai elderly in 2022*. Retrieved September 20, 2024, from https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1696238995-2521_0.pdf. (in Thai)
- Department of Older Persons. (2024). *Trends in Thailand's population structure and demographic challenges*. DOP JOURNAL, 2024(1). Retrieved September 20, 2024, from https://www.dop.go.th/download/knowledge/th1711521883-2550_0.pdf. (in Thai)
- Department of Provincial Administration. (2024). *Elderly population statistics, April 2024*. Retrieved September 20, 2024, from https://www.dop.go.th/th/statistics_page?cat=1&id=2552. (in Thai)

- Ekkakul, T. (2000). *Research methodology in behavioral and social sciences*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani Rajabhat Institute. (in Thai)
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2018). *Multivariate Data Analysis*. London: Cengage Learning.
- Jirathamrong, P., Intara, P., Sangwichitr, K., & Mann, N. (2019). Financial literacy and personal financial management behavior of residents in Hat Yai District. *WMS Journal of Management*, 8(2), 1-17. (in Thai)
- Kulcharaporn, N. (2011). *Factors influencing retirement readiness among police officers in Yala Province*. (Master of Education in Educational Studies for Human Resource Development). Thaksin University. Songkhla. (in Thai)
- Maneeprom, K. (2021). *Financial literacy affecting retirement financial planning among military officers under the Army Personnel Department*. (Master of Political Sciences). Thammasat University. Bangkok. (in Thai)
- National Statistical Office. (2024). *Number of working-age population from the elderly population survey in Thailand*. Retrieved September 20, 2024, from <https://gdcatalog.go.th/dataset/gdpublish-0704-01-0003>. (in Thai)
- Phemtttrakun, K. (2019). *The relationship between financial behavior and savings goals in early adulthood*. (Master of Arts). Chulalongkorn University. Bangkok. (in Thai)
- Phlaengpraphan, J. (2020). 'Spend' or 'Save': *What are the financial habits of Thai people?* Retrieved September 20, 2024, from <https://tdri.or.th/2020/08/thailand-financial-literacy/>. (in Thai)

- Porntawabancha, T., Sangwichitr, K., Intara, P., & Cheecharoen, P. (2022). A Study of Financial Planning Knowledge Affecting Generation Y's Financial Planning Behaviors and Retirement Planning in Songkhla. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 17(1), 159–190. (in Thai)
- Pulwawan, K. (2023). *Factors related to savings behavior for retirement preparation among employees of the Department of Employment in central areas*. (Master of Public Administration). Chulalongkorn University. Bangkok. (in Thai)
- Rajanikorn, A., Sukonun, A., Leepaiwong, C., Srisong, P., Kaewwihok, A., Jenwongwit, K., Cheecharoen, P., & Khlaophai, T. (2023). Personal financial planning for retirement among personnel at Prince of Songkla University, Hat Yai Campus. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(10), 1-11. (in Thai)
- Sarapad, S., Inlakorn, S., & Chinchot, C. (2021). Personal financial planning of working-age people in Chonburi Province. *Journal of Roi Kaensarn Academic*, 7(3), 218-234. (in Thai)
- Siam Commercial Bank. (2024). *Why is financial literacy important?*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/tips-for-you/financial-literacy-important.html>. (in Thai)
- Somsri, W., & Yomchinda, L. (2023). Factors influencing financial planning of personnel at Ombudsman's office. *Doctor of Philosophy in Social Sciences Journal*, 2(1), 50-64. (in Thai)
- Thailand Development Research Institute. (2008). *Extending the retirement age and retirement savings*. Retrieved September 20, 2024, from <http://library.mol.go.th/opac/ebook/13172.pdf>. (in Thai)

- Thailand Securities Institute. (2010). *Financial planning course: Unit 4 - Retirement planning*. Bangkok: The Stock Exchange of Thailand. (in Thai)
- The Securities and Exchange Commission. (2014). *Building financial security after retirement for Thai people*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.sec.or.th/TH/Documents/Research/research-0957-retirement.pdf>. (in Thai)
- The Stock Exchange of Thailand. (2020). *Sources of income after retirement*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.setinvestnow.com/th/knowledge/article/19-sources-of-retirement-income>. (in Thai)
- The Stock Exchange of Thailand. (2022). *Retirement planning*. Retrieved September 20, 2024, from <https://www.set.or.th/th/education-research/education/happymoney/glossary/retirement-planning?lang=th>. (in Thai)
- Tiwassasit, A., Chutiwong, N., Phonklaang, P., & Raksuthi, B. (2020). Causal factors that affecting the financial behavior of employees in Northeastern Thailand. *Southeast Bangkok Journal*, 6(1), 62-72. (in Thai)
- Trakunkumjai, Y., Sangwichitr, K., Saengkassanee, T., & Lim-u-sanno, K. (2024). Factors Influencing the Adequacy of Retirement Planning of State Enterprise Employees Case Study of Provincial Electricity Authority Area 3 (South) Yala Province. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 19(1), 33–62. (in Thai)
- United Nations Population Fund. (2024). *Long-term population development plan (2022-2037)*. Retrieved September 20, 2024, from <https://thailand.unfpa.org/th/th-pop-plan>. (in Thai)

Yakean, S. (2021). Factors influencing personal financial planning to prepare for retirement of Maeka municipality employees, Muang district, Phayao province. *Journal of Management Science, Ubon Ratchathani University*, 10(2), 25-40. (in Thai)